

Obsah

I. Chemicko-tepelné zpracování kovů a slitin	13
1. Všeobecné údaje	13
2. Teoretické základy chemicko-tepelného zpracování	18
2.1 Difúze v kovech a slitinách	19
2.11 Teoretické základy difúze	19
2.12 Zákony difúze	21
3. Cementování oceli	22
3.1 Oceli k cementování	23
3.2 Průběh a podmínky cementačního procesu	25
3.3 Cementování v tuhém prostředí	27
3.31 Zařízení k cementování a technologický postup	31
3.32 Místní cementování pastami a nátěry	32
3.4 Cementování v plynné atmosféře	33
3.41 Technologie a zařízení k cementování plynem	36
a) Cementační pouzdro CEMUP	36
b) Cementační pec MONOCARB	37
c) Cementování v průběžných pecích	38
d) Cementování plynem s použitím indukčního ohřevu	38
3.5 Cementování v kapalném prostředí	39
3.51 Cementování v prostředí SiC	39
3.52 Cementování kyanidovými lázněmi	39
3.6 Tepelné zpracování cementovaných součástí	40
3.61 Kalení z cementační teploty	43
3.62 Kalení na vrstvu	43
3.63 Kalení na jádro i vrstvu	43
3.64 Dvojité kalení s mezižháním	44
3.65 Kalení cementovaných uhlíkových ocelí	44
3.66 Kalení cementovaných niklových a niklchromových ocelí	45
3.67 Kalení cementovaných chromových, chrommolybdenových a chrommanganových ocelí	45

3.68	Zpracování předmětů z cementovaných ocelí pod bodem mrazu	47
3.69	Různé technologické postupy při cementování a následujícím tepelném zpracování	47
3.7	Částečné (místní) cementování	51
4.	Nitridování	52
4.1	Průběh vzniku nitridační vrstvy	53
4.2	Rozdělení způsobů nitridace	55
4.21	Nitridování pro zvýšení tvrdosti a odolnosti proti opotřebení	55
4.22	Nitridování pro zvýšení meze únavy	55
4.23	Nitridování pro zvýšení odolnosti proti korozi	56
4.3	Nitridační oceli	56
4.4	Technologie nitridování	59
4.5	Nitridování plynem	59
4.51	Ochrana před nitridováním	62
4.6	Nitridování v lázních	62
5.	Kyanidování (nitrocementace)	62
5.1	Kyanidování v tuhém prostředí	63
5.2	Kyanidování v tekutém prostředí	64
5.21	Lázně s kyanidem sodným nebo draselným	64
5.22	Lázně s kyanidem vápenatým	65
6.	Kyanidování za vysokých teplot	66
6.1	Cementační lázně	67
6.2	Technologický postup	67
6.3	Zařízení pro cementování v lázni	68
7.	Kyanidování v plynném prostředí	69
7.1	Rozdělení používaných atmosfér	69
7.2	Druhy kyanidování v plynném prostředí	70
7.21	Kyanidování plynem za vysoké teploty	70
7.22	Kyanidování plynem za nízké teploty	70
8.	Sulfidování a sulfonitridování	71
8.1	Sulfidování	71
8.11	Sulfidování v lázni	71
8.12	Sulfidování v plynné atmosféře	72
8.2	Sulfonitridování	72
8.21	Sulfonitridování v lázni	72
8.22	Sulfonitridování v plynném prostředí	72

9. Difúzní pokovování	73
9.1 Hliníkování	74
9.11 Alitování	74
Alitování tuhými prostředky	74
Alitování v plynném prostředí	76
Alitování v tekutém prostředí	76
Elektrolytické alitování	76
9.12 Alumetování	77
9.2 Chromování	77
9.21 Chromování v tuhém prostředí	77
9.22 Chromování v tekutém prostředí	79
9.23 Chromování v plynném prostředí	79
10. Křemíkování	80
10.1 Křemíkování v tuhém prostředí	80
10.2 Křemíkování v plynném prostředí	81
11. Bórování	81
11.1 Bórování v tuhém prostředí	81
11.2 Bórování elektrolytické	82
12. Zinkování — sherardování	82
12.1 Sherardování	83
12.2 Shopování	83
13. Chromokřemíkování	83
14. Chromalitování	84
II. Povrchové kalení	85
1. Povrchové kalení plamenem	88
1.1 Způsoby povrchového kalení plamenem	88
1.11 Postupné povrchové kalení plamenem	90
1.12 Jednorázové povrchové kalení plamenem	92
1.2 Stroje a zařízení pro povrchové kalení plamenem	93
1.3 Technologické postupy pro povrchové kalení plamenem	94
2. Indukční povrchové kalení	95
2.1 Zdroje proudu o velkém kmitočtu	96
2.2 Kalicí stroje a induktoxy	98
2.3 Vedení záznamů o indukčním ohřevu	101
3. Zvláštní způsoby povrchového kalení	101
3.1 Postup AC 1	102
3.2 Postup OCe	103

3.3	Ponorné kalení	103
3.4	Kalení v elektrolytu	103
III.	Tepelné zpracování litiny	104
1.	Stabilní soustava železo-grafit	104
1.1	Zlepšené druhy šedé litiny	108
1.11	Očkovaná šedá litina	109
1.12	Perlitická litina	109
1.13	Tvárná litina	109
1.14	Tvrzená litina	111
1.15	Slitinové litiny	111
2.	Tepelné zpracování odlitků ze šedé litiny	112
2.1	Žihání odlitků ze šedé litiny	112
2.11	Žihání ke snížení vnitřního pnutí	112
2.12	Žihání ke snížení tvrdosti	113
2.13	Žihání normalizační	113
2.2	Zušlechťování odlitků ze šedé litiny	114
2.3	Izotermické kalení šedé litiny	115
2.4	Chemicko-tepelné zpracování šedé litiny pro zvýšení odolnosti proti opotřeбенí a korozi	116
3.	Tepelné zpracování tvárné litiny	117
3.1	Žihání tvárné litiny ke snížení vnitřních pnutí	117
3.2	Grafitizace vázaného uhlíku	118
3.3	Feritizační žihání	118
3.4	Homogenizační žihání	119
3.5	Normalizační žihání	119
3.6	Kalení a popouštění	119
3.7	Sulfidování tvárné litiny	120
4.	Výroba temperované litiny	120
4.1	Postup při výrobě perlitické temperované litiny	120
4.2	Temperovací pochod při výrobě feritické temperované litiny	224
IV.	Tepelné zpracování lehkých slitin	127
1.	Všeobecné údaje	127
2.	Slitiny hliníku	127
2.1	Slitiny hliníku ke tváření	129
2.11	Vytvrzovatelné slitiny	129
2.12	Nevytvrzovatelné slitiny pro tváření	129
2.2	Slévárenské slitiny hliníku	130

3. Slitiny hořčíku	131
3.1 Slévárenské slitiny hořčíku	132
3.2 Slitiny hořčíku ke tváření	134
4. Teoretické základy tepelného zpracování lehkých slitin	134
4.1 Hlavní zásady vytvrzování	137
4.2 Tepelné zpracování slitin hliníku	139
4.21 Žihání	139
4.22 Vytvrzování	142
4.3 Tepelné zpracování slitin hořčíku	145
4.31 Žihání	146
4.32 Stabilizování	146
4.33 Homogenizování	146
4.34 Stárnutí	148
4.35 Rekrystalizační žihání	148
V. Tepelné zpracování slitin mědi	149
1. Slitiny mědi	149
1.2 Slitiny mědi se zinkem — mosazi	151
1.21 Mosazi k tváření	152
1.22 Mosazi na odlitky	152
1.23 Mosazi speciální	152
1.3 Slitiny mědi s cínem — bronzy	153
1.4 Slitiny mědi a hliníku — hliníkové bronzy	154
1.41 Bronzy k tváření za studena	154
1.42 Bronzy k tváření za tepla	154
1.43 Bronzy na odlitky	155
1.5 Slitiny mědi s křemíkem	155
1.51 Slitiny ke tváření	155
1.52 Slitiny na odlévání	156
1.6 Slitiny mědi a berylia	156
1.7 Slitiny mědi a olova — ložiskové bronzy	157
1.8 Slitiny mědi a niklu	157
1.9 Slitiny mědi s manganem	158
2. Tepelné zpracování slitin mědi	159
2.1 Žihání slitin mědi	159
2.2 Vytvrzování slitin mědi	161
2.21 Hliníkové bronzy	161
2.22 Cínové bronzy	161
2.23 Křemíkové bronzy	162
2.24 Beryliové bronzy	162

VI. Tepelné zpracování slitin niklu	163
1. Slitiny niklu	164
1.1 Slitiny niklu s malým obsahem přísad.	164
1.2 Slitiny Ni—Cu, Ni—Cu—Si	164
1.3 Slitiny Ni—Cu—Sn, Ni—Cu—Sn—Pb	165
1.4 Slitiny Ni—Cr	165
1.5 Slitiny Ni—Fe, Ni—Cr—Fe	165
1.6 Slitiny Ni—Mo—Fe, Ni—Mo—Cr—Fe	165
1.7 Slitiny Ni—Si	165
1.8 Slitiny Ni—Ti, Ni—Be	166
2. Tepelné zpracování slitin niklu	167
2.1 Žihání slitin niklu	167
2.2 Vytvrzování slitin niklu	167
2.21 Slitiny niklu s malým obsahem přísad	167
2.22 Slitiny Ni—Cu—Si	167
2.23 Slitiny niklu s hliníkem	168
2.24 Slitiny Ni—Be	168
3. Tepelné zpracování žáropevných slitin.	168
VII. Pece pro tepelné zpracování kovů a slitin	171
1. Druhy paliv	172
1.1 Tuhá paliva	172
1.2 Tekutá paliva	173
1.3 Plynná paliva	173
1.4 Výhřevnost paliv.	174
1.5 Spalování	175
1.6 Pohyb plynů v peci	177
2. Elektrické ohřívací pece	178
3. Rozdělení ohřívacích pecí pro tepelné zpracování	180
4. Popis jednotlivých druhů ohřívacích pecí	185
4.1 Komerové pece	185
4.2 Šachtové pece	197
4.3 Pece kelímkové a vanové	201
4.4 Zvonové a pokloповé pece	208
5. Mechanizované pece pro tepelné zpracování	213
5.1 Bubnové pece	214
5.2 Průběžné střešovací pece	215
5.3 Otočné (karuselové) pece	216
5.4 Průběžné pece s pásovým dopravníkem	217

5.5 Průběžné pece s válečkovým dopravníkem	218
5.6 Průběžné pece s řetězovým pohonem	220
5.7 Protahovací pece	220
5.8 Průběžné pece pro temperování litiny	221
5.9 Automatické kalírny	222
VIII. Ochranné atmosféry	224
1. Okysličení, oduhličení a spálení oceli	224
2. Výběr ochranných atmosfér	226
3. Výroba ochranné atmosféry	230
3.1 Čistý vodík	230
3.2 Směsi vodíko-dusíkové	230
3.3 Částečně spálené topné plyny	231
IX. Zařízení k ochlazování a čištění tepelně zpracovaných součástí	236
1. Kalicí nádrže na vodu	236
2. Kalicí nádrže na olej	237
3. Kalicí lisy a stroje	238
4. Čistící zařízení	241
4.1 Praní a odmašťování	241
4.2 Moření	242
4.3 Pískování a pískovací stroje	244
Literatura	247